

Waarom vertrouwen in zoiets rustgevents als settlement?

Geachte promovenda, beste Noortje,

Het is een mooi proefschrift geworden, gefeliciteerd. Je poging om de vraag ‘wat is politiek’ theoretisch aan de orde te stellen, terwijl je tegelijk claimt dat we er een empirische vraag van moeten maken, is een prachtig voorbeeld van het genre filosofie dat zich van kantiaanse onderscheidingen weet te ontdoen en eraan voorbij denkt. Dat je vervolgens de teksten van een aantal helden uitpluist en tegen elkaar aan laat schuren is weliswaar als methode nogal conventioneel, maar omdat je er inhoudelijk genoeg verrassends uithaalt zij dat je ruim vergeven.

Een opmerking en een vraag

De opmerking eerst. Wetenschapsonderzoek, zo merk je op, heeft zich danig vergist, want het heeft ‘wetenschap’ wel, maar ‘politiek’ niet empirisch onderzocht. Ik ben het met je eens dat het hoog tijd is om situaties, gebeurtenissen en processen die ‘politiek’ heten, empirisch te onderzoeken met het type methoden dat in de rijke traditie van het wetenschapsonderzoek ontwikkeld is. Maar het is eigenaardig dat je die aanbeveling voor heden en toekomst formuleert als verwijt aan het verleden. Het idee dat ‘wetenschappen’ niet buiten of boven ‘politiek’ stonden, maar ermee vergeleken konden worden, was in de vroege jaren zeventig zo ondenkbaar dat het knap moeilijk was om het te denken. Toch gebeurde het vanaf het begin in tal van varianten. In sommige van die varianten kwam het erop aan om de onbesproken macht van de deskundigen bloot te leggen. Andere lieten zien dat het type verhoudingen dat politiek zou kenmerken – controversen namelijk – ook in de wetenschappen was terug te vinden. In weer andere varianten kwam het idee niet op om ‘politiek’ te beschrijven, omdat ze erop uit waren politiek te bedrijven. En ga zo maar door. Je via de figuur van de kritiek van deze periode onderscheiden, belet je om ervan te leren. Dat is jammer.

Dan de vraag. Wat is een *settlement* en hoe kom je erbij om erop te vertrouwen dat de issues, waar politiek bij jou om draait, allemaal ge-*settled* worden? De manier waarop je over *settlement* schrijft, lijkt op de *closure* van controversen in de wetenschap. Maar je weet maar al te goed dat verschillende benaderingen, claims, stijlen, waarheden in de wetenschappen jarenlang naast elkaar door kunnen bestaan. Dan kan dat toch ook,

en gebeurt het toch ook, lijkt me, met verschillen in de ‘politiek’? Jij stelt het voor alsof het de gewone gang van zaken is dat er over issues, als ze eenmaal gerezen zijn en in zoveel woorden geformuleerd, in politieke processen gaandeweg overeenstemming bereikt wordt. Maar kun je daar ook voorbeelden van geven? Bij de voorbeelden van politieke issues die je nu zelf in je boek naar voren brengt, zoals het al dan niet bouwen van een dam in de Narmadarivier in Noord-India of de kwestie van de mondiale klimaatsverandering, lijkt me van *settlement* in elk geval geen sprake. Kortom, nogmaals mijn vraag: vanwaar je vertrouwen in zoiets rustgevends als *settlement*?